

Protokoll styremøte

25. januar 2018

Til stede fra:

Styre: Leif Helge Kongshaug, Torill Helgerud, Magnus Johnsen, Per Øyvind Sola, Erling Gresseth, Magnus Johnsen

1.varamedlem Per Ivar Lauman

Adm: Oddbjørn Flataker – Kristian Heggelund deltok under sak 08 og sak 11-2018

Møtested: Senter for avl og bioteknologi – Storhamargata 44, Hamar

Leif Helge ønsket velkommen til første styremøte i arbeidsåret 2018.

Vi har idag flere viktige saker, men 08-2018 er kanskje den viktigste.

Her må vi finne løsninger som ivaretar våre medlemmer på en god måte.

Sverre Bjørnstad og Lars Skarmstad fra Geno vil og orienterer om Genos styre sin krav knyttet til denne saken.

Sak 01-2018. Godkjenning av innkalling og sakliste.

Vedtak:

Innkalling og sakliste godkjent.

Sak 02 -2012 Godkjenning av protokoll fra styremøte 20-21 desember 2017.

Vedtak:

Protokoll fra styremøte den 2017 godkjennes og underskrives av de som var tilstede.

Sak 03-2018 Orienteringssaker

Sak 03 a Orientering fra møter vi har deltatt i

Sak 03 b Rapport fra det organiserte avlsarbeidet

Sak 03 c Generell orientering fra administrasjonen.

Vedtak:

Styret tar orienteringen i sak 03a,03b og 03c til etterretning.

Sak 04 -2018 Foreløpige regnskap desember 2017

Med saksdokumentet var det lagt ved detaljert orientering knyttet til regnskapet per 31.12.2018.

Resultatet er i tråd med det som er rapportert gjennom året.

Det endelige resultatet vil være rundt 1,8 mill kroner.

Revisor går gjennom regnskapet nå, og det endelige resultatet blir presentert i styremøte i februar.

Vedtak:

Styret tar orienteringen om det foreløpige regnskaper per 31.12 2017 til etterretning. Det endelige regnskapet etter revisorgjennomgang får styret til godkjenning styremøte i februar

Sak 05 -2018 Oversikt – tilbakeføring av midler til rase og fylkeslag, samt seminbonus.

Med sakedokumentasjonen var det laget en oversikt over tilbakeføringer, inkl. seminbonus til rase og fylkeslagene,

Tilbakebetalingen for 2017 er slik:

	Raselag	Fylkeslag
	Beløp	Beløp
Seminbonus raser nasjonal avl	kr 347 530,00	
Seminbonus raser u.nasj. avl	kr 44 320,00	
Bonus okser tatt ut i semin	kr 210 000,00	
Gratis stambok hunddyr AA	kr 115 950,00	
Ungokse semin	kr 80 036,00	
Avstammingsktr. Okser test AA	kr 31 800,00	
Tildeling fra 150 tusen potten	kr 65 000,00	kr 100 000,00
Tildeling ekstraordinære midler	kr 100 000,00	kr 157 000,00
Ekstramidler arrangement/ prosjekter	kr 25 000,00	kr 65 000,00
Gratis utsendelser	kr 12 000,00	kr 21 000,00
SUM	kr 1 031 636,0	kr 343 000,00
SUM Fylkeslag		
	kr 1 374 636,00	

I tillegg kommer kostnader for innkreving av kontingent etc.

Alle kostnader for deltakelse i møter eller oppgaver utført i TYRs regi dekkes etter gjeldene regelverk.

Vedtak:

Styret tar orienteringen til etterretning

Sak 06-2018 Endelig budsjett 2018

Styret har behandlet budsjettet i sak 98-2018 og sak 108-2017

Hovedmål i den overordna kommunikasjonen for 2018 vil være

BÆREKRAFTIG OG LØNNSOM

Sammen med overordna kommunikasjonsmål som vil fortsatt være, AMMEKUA SIN ROLLE I NORSK STORFEKJØTTPRODUKSJON det bærende for TYR sitt arbeid i 2018

Offentlig tilskudd har mer en doblet seg, samt at nå betyr seminsalget en vesentlig del av våre inntekter. Offentlig tilskudd utgjør nå ca. 29 % og seminsalget 22 % av de totale inntektene på 21, 9 mill. kroner.

Budsjettet balanserer med inntekter totalt med kr 24 630 000 og kostnader på alt kr 24 209 000 som gir et driftsresultat før avskrivninger med kr 421.000.

Budsjettert nettoresultat er kr 308.000

Vedtak.

Styret har gjennomgått forutsetningene som er lagt til grunn for budsjettet, og vedtar det framlagte budsjettet som TYRs budsjett for 2018

Sak 07-2018 Oversikt over innvilger tilskudd fra OR midler og Ja midler

TYR har og for driftsåret 2018 fått innvilget i alt vel 6,4 millioner kroner fordelt på vel 4,4 millioner fra omsetningsavgiftsmidler og vel knappe 2 millioner over jordbruksavtalen.

Vedtak:

Styret tar orienteringen knyttet til oversikt over OR midler og Ja midler til etterretning.

Sak 08-2018 Seminpriser for kjøttfe fra 1. februar 2018.

TYR og Geno har i en årrekke hatt et tett og godt samarbeid.

Samarbeidet startet med at det ble bygget en fenotypestasjon for kjøttfe som ble tatt i bruk i 1998. Da administrasjonen i TYR valgte å flytte kontorer fra Oslo til Hamar i forbindelse med nytt Biohus ble samarbeidet utvidet til også å innbefatte kjøp av tjenester knyttet til administrative rutiner, slik som regnskap, lønn, felles sentralbord osv.

Samarbeidet har vært nedfelt i avtaler som har vært gjennomgått / revidert.

I forbindelse med endringer i administrasjonen ble alle avtaler og rutiner knyttet til regnskap etc.

gjennomgått og nye avtaler ble signert av styreledere i begge selskapene,

Det har kommet et krav fra Geno om mer enn en dobling av deres andel av fakturert seminpris til totalt kr 150 per solgte dose.

Adm. dir. og økonomiansvarlig i Geno var tilstede i deler i behandlingen av saken for å orientere om Geno sitt syn,

Styret gjorde slik oppsummering fra behandlingen av saken

- Styret synes det er sterkt beklagelig at det ikke er kommet til en enighet om en fordeling av fakturert pris kjøttfesemin mellom TYR og Geno.
- Styret er kritisk til begrunnelsen for behov for større andel av fakturert pris kjøttfesemin som en konsekvens av at markedet for NRF semin er redusert og økt etterspørsel etter kjøttfesemin både i reinrasebesetninger i kjøttfe og i krysningsbesetninger.
- Styret mener det blir et feil signal å sende en økt seminkostnader til norske bønder.

Vedtak.

TYR kommer Geno i møte for å redusere kostnader knyttet til produksjon av kjøttfesemin slik:

- *Redusere antall produserte doser til 80.000 fra 16 årlige seminokser.*
- *Produksjon ut over dette betales etter nærmere avtale.*
- *Andel av fakturert seminpris kjøttfe til Geno økes til kr 110 fra dagens nivå.*
- *PRIS TIL BONDE ØKES MED KR 50 FRA 1. FEBRUAR 2018.*

Sak 09-2018 TYRs kravdokument jordsbruksoppgjøret 2018-2019 etter innstilling fra Økonomiutvalget.

Økonomiutvalget hadde siste møte den 17.januar der saken var å gå gjennom tilbakemeldinger på høring til TYR s forslag til tiltak for den spesialiserte storfekjøttproduksjonen knyttet til jordbruksoppgjøret 2018-2019.

Det kom tilbakemeldinger fra følgende:

Raselag: Limousin, Charolais, Angus , Hereford og Galloway.

Fylkeslag: Innlandet, Trøndelag, Rogaland, Hordaland, Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal, Buskerud, Telemark, Akershus, Buskerud, Østfold og Vestfold, Nordland og Hålogaland

Tilbakemeldingene var gode og velbegrunnet i forhold til de forslag til endringer rase. Og det er gledelig å registrere at alle fylkeslag har svart.

Oppsummert tilbakemelding fra rase og fylkeslagene deles i Connection til styret.

I forbindelse med høringen var det og lagt ved slikt vedleggs brev til rase- og fylkeslagene.
ledere i rase-og fylkeslag

Jordbruksforhandlingene 2018/2019 og

FORSLAG TIL TILTAK FRA TYR

Version 5 etter vedtak i Økonomiutvalget 17.01.208

Norsk storfekjøttproduksjon BÆREKRAFTIG OG LØNNSOM

Produksjon av kvalitet på norske ressurser

TYRs AMBISJONER FOR DEN SPESIALISERTE STORFEKJØTTPRODUKSJONEN.

Generelt:

TYR som avls- og interesse organisasjon jobber aktivt for at den spesialiserte storfekjøttproduksjonen får samme økonomiske utvikling som andre landbruksproduksjoner som det er naturlig å sammenligne seg med.

Noe av årsaken til det store importbehovet som det har vært de siste 10 -15 årene skyldes dårlig økonomi og at denne produksjonsformen ikke har fått den rollen knyttet til økt norsk selvforsyningsgrad som den burde hatt.

Innføring av kvalitetstillegget, samt noen andre generelle forbedringer over jordbruksoppjøret har bedret økonomien. Det var først etter at kvalitetstillegget ble målrettet ved å skille kvalitetstillegget knyttet til O og O+ prioriterte ammekuproduksjonen.

Denne endringen har og gjort at det nå er mer lønnsomt for melkebruket å satse på kjøttproduksjon gjennom krysninger mellom melkeraser og kjøttferaser.

Endringene i kvalitetstilleggets innretning som har skjedd i de to siste jordbruksoppjørene er kommet på tross av faglaga sine prioriteringer.

Ansvar for bedret økonomi i denne produksjonsformen har avtalepartene i jordbruksoppjøret.

Dyrevelferd – beitende ku med kalv.

Norsk ammekuproduksjon er en beite og grovforbasert produksjon. Ammkua dier sin kalv i de første 6 månedene. En slik produksjon tar vare på en både en god dyrevelferd og en klart et godt kommunikasjonsmål for norsk storfekjøttproduksjon der vi utnytter norske ressurser på en god måte.

Leiejordproblematikken.

Norsk matproduksjon har sitt utgangspunkt i de nasjonale ressursene. Grovfor og beite er i alle deler av landet er en stor del av det jordarealet som er i aktiv produksjon leiejord. Andel er leiejord er økende.

Konsesjoneregelene må gjennomgås og endres slik at de som er aktive brukere blir prioritert ved salg av slik leiejord.

Prop.115S Ny artikkel 19 avtale i EØS avtalen

Regjeringen tredobler den tollfrie EU-kvoten på storfekjøtt med 1600 tonn til en varig kvote på i alt 2500 tonn. Økning i kvoten utgjør om lag 100 millioner kroner i tapt verdiskaping for norsk landbruk og matindustri. - Storfe representerer et av de største vekstmuligheten for norsk landbruk.

Det er uheldig signaler og kan få konsekvenser for de pågående forhandlinger knyttet til Mercosur landene.

TYR krever at dette må i sin helhet kompenseres for storfenæringen på lik linje som det som er foreslått for bortfall av eksportstøtte for melkesektoren.

Nasjonalt ansvar for norsk kjøttfeavl.

TYR er tildelt det nasjonale ansvaret for norsk kjøttfeavl. Som avlsorganisasjon har TYR siden 90 tallet avlet på genetikk for det norske markedet med basis i grovfôropptakskapasitet og fôrutnyttelse.

Det er slik genetikk som blir prioritert i selekteringen i avlsarbeidet, og vi mener dette er svært nødvendige forutsetninger til å avle fram genetikk som passer til å utnytte de norsk gras- og beite ressursene.

TYR sin avlsstrategi er knyttet opp mot organisasjonenes visjon: Bærekraftig og lønnsom. Derfor er over 40 % av rangeringen av ny genetikk knyttet opp mot GFO(grovfôropptakskapasitet) og FUP(fôrutnyttelse). Vi mener dette vil være et avgjørende bidrag for å produsere kjøtt på norske ressurser med lavest mulig klimaavtrykk.

Det er derfor en glede for TYR at vi i februar 2018 skal presentere vårt avlsarbeid med basis i grovfôropptakskapasitet og fôrutnyttelse på World Congress on Genetics Applied on Livestock Produktion på New Zealand.

Avlsarbeid generelt og storfeavl spesielt et svært langsiktig. Med det ansvaret vi som organisasjon har, mener vi at tilskudd til norsk kjøttfeavl må økes.

Det kan ikke lenger være nødvendig at noen få kjøttfeabønder fortsatt må betale en testavgift for at vi skal ha mulighet for å avle fram framtidrettet kjøttfegenetikk.

Bærekraftig og lønnsom

TYR sin visjon har siden 2013 vært: *Norsk storfekjøttproduksjon: Bærekraftig og lønnsom.*

Norsk storfekjøttproduksjon knyttet til ammekua skal ha sin basis i grovfôr og beite.

Å bruke ammekua med sin diende kalv for å utnytte beite i inn og utmark fra mai/juni til september bidrar til en bærekraftig storfekjøttproduksjon, ivaretar kulturlandskapet og er en bidragsyter til å øke landbruksproduksjonen i distriktene.

Større utnyttelse av innmark og utmark av storfe som er avlet fram for å utnytte disse ressursene er derfor avgjørende for den framtidige norske storfekjøttproduksjon. Som organisasjon er vi opptatt av at det skal være rom for både store og små ammekuprodusenter i alle deler av landet. Det skal være gården eller området ressurser som skal legges til grunn for denne utviklingen.

Virkemidlene må derfor og målrettes.

BÆREKRAFTIG OG LØNNSOM som oppnås gjennom:

1. ØKT LØNNSOMHET
2. ØKT BRUK AV GROVFÔR OG BEITE

HOVEDKRAV:

Tiltak 1.

Utnyttelse av beite og grovfôrressurser.

Norsk storfekjøttproduksjon må ha sin basis i å utnytte norske gras og beiteressurser.

I dag er det store areal som kunne utnyttes bedre som beiteareal på innmark- og utmark i alle soner. Dette i tillegg til grovfôrareal.

AK tilskudd og beitetilskudd er viktig stimuli til å opprettholde gras og beiteressursene.

Arealets produksjonsgrunnlag må i større grad legges til grunn for utbetaling av tilskudd.

TYRs forslag til tiltak:

AK tilskudd økes med kr 40 sone 1. og med kr 20 i sone 3 for areal som ikke kan brukes til korn og grønnsaker.

Beitetilskudd innmark økes med kr 250 til ny sats kr 600

Utmarkstilskudd økes med kr 372 til ny sats kr 1000

Det må og stimuleres til at det utarbeides beitebruksplaner for alle kommuner og fylker i Norge slik at en oppnår økt bruk av utmarksbeite.

TYR mener det er avgjørende at det gis ytterligere stimuli til økt beitebruk både på inn og utmark.

Tiltak 2.

Kvalitetstillegg.

- Dagens innretning i kvalitetstillegg for klassene O og O+ beholdes.
- Ny sats fra R- økes med ytterligere kr 3,00 til totalt kr 10.50

Bakgrunnen for at TYR nå foreslår økningen fra R- er:

1. For å unngå stimulering av økte slaktevekter, og dermed unngå økt fettproduksjon
2. Ved å legge dette på R- vil dette i stor grad komme ammekuproduksjon og kryssninger til gode.

Tiltak 3.

Driftstilskudd

- Driftstilskudd ammeku økes slik:
- Sone 1-4 øker fra dagens sats til 4000(+718) for 6-25 kyr og til kr 3600(+218) per ku intervall 26-50 kyr

- Sone 5-7 øker fra dagens sats til kr 4500 for 6-25 kyr (+868) og til kr 4100(+468) per ku intervall 26-50 kyr

Tiltak 4.

Driftsvansketilskudd

For å opprettholde areal som er lite rasjonelt å drive innføres et driftsvansketilskudd i alle soner. Dette vil bidra med å ivareta høsting og beiting på areal som ikke er rasjonelle. I tillegg vil dette og bidra til å opprettholde distriktsjordbruket. Areal som skal inngå, vurderes av tilskuddsmyndighet ut i fra kriterier når det gjelder f.eks størrelse og helling av arealet.

Tiltak 5.

Økt tilskudd norsk kjøttfeavl

TYR er så vidt vi kjenner til den eneste avlsorganisasjon som har jobbet målrettet med å avle på dyr knyttet til grovforopptakskapasitet og fôrutnyttelse. Disse krav går i dag inn i rangtallet med en vektlegging på 40 -47 % ved utvelgelse av nye seminokser fra teststasjonen.

TYR har i en årrekke påpekt viktigheten av vårt avlsarbeid for storfekjøttproduksjon med basis i disse egenskapene. Vi mener derfor at tilskuddet til norsk kjøttfeavl må økes slik at vi og kan ha mulighet til å øke vår avlsforskerkompetanse.

TYR mener at kravet finansieres med økte midler over jordbruksavtalen

Tiltak 6.

Økt tilskudd husdyr/ammeku.

Tilskudd husdyr skal stimulere til økt produksjon, og bør stimulere til økt produksjon der ressursene er. Den største utfordringen i norsk landbruksproduksjon er nå et stort underskudd på mordyr storfe. Det er derfor avgjørende at det stimuleres til økning i mordyr tallet.

- TYR ber derfor om at tilskudd for ammeku økes med kr 600 per mordyr.

Tiltak 7. Andre tiltak.

7.1 Satser for tilskudd avløsning.

TYR ber om at satsene for de ulike dyreslagene justeres slik at de i større grad tilsvarer det reelle arbeidsforbruket. For ammeku foreslås å heve satsen til kr 1500 og taket justeres i takt med økningen.

7.2 Produksjonskrav og driveplikt av arealet.

TYR er glad for at Stortinget opprettholder produksjonskravet til areal for å få tilskudd. TYR ber derfor om at myndighetene håndhever regelverket om driveplikt av jordbruksareal.

7.3 Godkjenne Tiroler Gråfe som ammeku på melkebruket.

TYR har sammen med Norsk Tiroler Gråfe forening i mange år tatt opp saken med å få godkjent rasen Tiroler Gråfe som ammeku på mjølkebruket både med mat- og landbruksdepartementet og Landbruksdirektoratet.

TYR ber om at saken fremmes på nytt i de kommende forhandlingene slik at rasen Tiroler Gråfe blir godkjent som ammeku og på mjølkebruket og kommer inn under definisjon ammeku i gjeldene avtale.

OPPSUMMERT

TYRs innspill og forslag med basis i referansebruk nr. 8, 30 ammekyr sone 5, har følgende økonomiske konsekvenser.

TILTAK	KOSTNADSRAMME
Økt bruk av beite og grovfôrressurser	kr 26 160,-
Økt kvalitetstilskudd fra R - og bedre	kr 14 700,-
Økt driftstilskudd	kr 24 040,-
Økt tilskudd husdyr	kr 19 200,-

SUM kr 84 100,-

Bakgrunnen for kravet er å synliggjøre gapet mellom inntektsmuligheter for referansebruk nr 8 og andre bruk som det er naturlige å sammenligne seg med.

TYR ønsker at det blir tatt med flere bruk i grunnlaget i driftsgranskningen knyttet til referansebrukene ut i fra størrelse og geografisk plassering.

For styret i TYR

Oddbjørn Flataker

Oddbjørn Flataker

Vedtak:

Styret slutter seg til Økonomiutvalget sitt forslag som TYRs forslag til tiltak for den ammekunæringen for 2018-2019.

Det sendes et notat til Hereford og Angus med konsekvensberegninger for R- for disse rasene

Sak 10-2018 Forslag til styrets melding året 2017 – Grovutkast.

Med saksdokumentene var det lagt med forslag til styrets melding med slik innhold

Innledning

Jordbruksoppgjøret 2017-2018

Utvikling mordyrtall de siste 10 år.

Styrets arbeid

Medlemsutviklingen

Rammebetingelser – framtidig utvikling.

Avlsarbeidet. Auksjonen på Staur

Mål og tiltak

Styrets sammensetning

Personal

Økonomi

Sluttkommentar

Vedtak.

Utkast til årsmelding tas til etterretning. Det endelige forslaget får styre til godkjenning og signering i styremøte den 22. februar.

Sak 11-2018 Møter med raselag med nasjonalt avlsprogram

Optibeef-prosjektet går mot slutten, og vil bli presentert i august / september.

Del 3 tar for seg optimal av testkapasitetene på Staur.

Det er avtalt møter med alle raselag med nasjonalavlprogram der vi orienterer om det som foreslås av endringer samt endringer knyttet til styrende dokumenter for avlsarbeidet

Vedtak:

Informasjon knyttet til Optibeefprosjektet for raselagene er godt ivaretatt. Endringer i styrende dokumenter knyttet nasjonal avlsprogram vedtas i styret i møte den 22.februar.

Sak 12-2018 Årsmøte 2018.

Fordelingen av utsendinger til årsmøte er sendt til ledere i rase og fylkeslag.

Fordelingen for raselagene er slik: Charolais 5, Limousin 4, Hereford og Angus 3, Simmental 2, og Highland, Dexter og Tiroler 1 utsending hver.

Slik fordeling er det for fylkeslagene: TYR Innlandet 4, TYR Trøndelag 3, TYR Rogaland 2, og resten av fylkeslagene en representant hver.

Styret skal til neste styremøte gjennomgå og vedtektsendringer.

Forslag til program gjennomgått.

Vedtak:

Styret stiller seg bak forslag til fagprogram til årsmøte med tidsplaner. Torill og Per Ivar går gjennom gjeldene vedtekter og fremmer forslag om eventuelle endringer i vedtektene overfor årsmøte

Sak 13-2018 Eventuelt

Ingen saker meldt

Sak 14-2018 Oppsummering / evaluering av styremøte

Skulle hatt noe mer tid på f.eks saken om jordbruksoppgjøret

Styret hadde ellers en god oppsummering og evaluering av møtet.

Neste styremøte blir på Hamar 22. februar 2018

Hamar 25. januar 2018

Leif Helge Kongshaug

Erling Gresseth

Torill Helgerud

Inger Johanna Bligaard

Per Øivin Sola

Magnus Johnsen

Kopi: Per Ivar Laumann